
INHOUD

Kaarten, plattegronden en kaders	6	Meerdaagse tocht	16 Kerlingarfjöll	121
Woord vooraf	7	Dagtocht	17 Kristínartindar	129
Overzichtskaart	10	Dagtocht	18 Svartifoss en Sjónarnipa	133
Tochtenoverzicht	13	Dagtocht	19 Morsárdalur	136
Tochtenhandleiding	17	Dagtocht	20 Raftagil en Hvannagil	140
Bergwandelen op IJsland	23	Dagtocht	21 Selfjall en Hvannagil	143
Wandelvoorbereiding	23	Dagtocht	22 Stóruð	147
Wandelweer	31	Meerdaagse tocht	23 Borgarfjörður Eystri	150
Veiligheid	39	Dagtocht	24 Herðubreið	157
Navigatie	44	Meerdaagse tocht	25 Askja-trail	162
Wildkamperen	48	Dagtocht	26 Námafjall, Hverfell en Dimmuborgir	173
Tochtbeschrijvingen	53	Dagtocht	27 Áshöfði	179
Meerdaagse tocht	1	Dagtocht	28 Rauðhólar en Hljóðaklettur	184
Dagtocht	2	Meerdaagse tocht	29 Jökulsárgljúfur	187
Dagtocht	3	Dagtocht	30 Sútur	196
Dagtocht	4	Meerdaagse tocht	31 Flateyjarskagi	199
Dagtocht	5	Algemene informatie		208
Dagtocht	6	Reizen naar IJsland		208
Dagtocht	7	Reizen op IJsland		208
Dagtocht	8	Bergwandelen		210
Dagtocht	9	Register		214
Dagtocht	10			
Dagtocht	11			
Dagtocht	12			
Dagtocht	13			
Dagtocht	14			
Dagtocht	15			
Meerdaagse tocht	12			
Dagtocht	13			
Meerdaagse tocht	14			
Dagtocht	15			

KAARTEN, PLATTEGRONDEN EN KADERS

Kaarten

Overzichtskaart IJsland	10-11
Hornstrandir	54
Drápuhlíðarfjall	63
Snæfellsnes	65
Arnarstapi	71
Eldborg	73
Akrafjall	76
Pingvellir	78
Reykjadalir	86
Bláhnúkur	92
Laugavegur	97
Skógar	109
Hveradalir	118
Kerlingarfjöll	122
Skaftafell	130
Lónsöræfi	141
Stóruð	147
Borgarfjörður Eystri	151
Askja	158
Námafjall	173
Ásbyrgi	180
Súlur	196
Flateyjarskagi	200

Kaders

Geschiedenis van IJsland	29
IJslandse bossen	38
Over vis, geld en de EU	43
Hornstrandir	57
Poolvossen en andere dieren in het wild	70
De IJslandse geologie, oftewel: leven op een hotspot	80
Vulkanisme en geothermische energie	88
Heetwaterbronnen	102
Vulkanische gesteenten onderweg	118
De IJslandse taal	137
IJsland met de bus	144
Stroomvoorziening onderweg	148
IJskappen en gletsjers	160
De IJslandse saga's en de liefde voor literatuur	174
Vogelmekka	181
Elfen bestaan niet	191
IJslandse paarden	197

WOORD VOORAF

'Op stille, compleet duistere nachten de bergen in gaan om daar de waanzin of de zaligheid te zoeken, dan heb je misschien voor iets geleefd. Maar er zijn er niet veel die zo'n tocht ondernemen; je dure schoenen slijten en het nachtelijk waken maakt je onbekwaam om het dagelijks werk te verrichten en wie moet jouw werk doen als je het zelf niet kunt? De strijd om het bestaan en dromen passen niet bij elkaar, poezie en gepekelde vis zijn tegenstellingen en niemand kan van zijn dromen leven. Zo leven wij.

De mens sterft als je hem zijn brood afneemt en hij verdort zonder dromen.'

JÓN KALMAN STEFÁNSSON IN HET VERDRIET VAN

DE ENGELN

Pal tegen de noordpoolcirkel rijst uit zee een bergachtig eiland op, gelegen op een actieve vulkanische richel. Een land vol uitersten. Besneeuwde bergen en immense gletsjers naast kokende modderpoelen en nog nagloeïende lavastromen. Lange duistere winternachten en minstens zo lange helderlichte zomernachten. IJzige orkaanwinden en heerlijk warme windstille dagen. Op IJsland – want inmiddels is duidelijk dat dit geen enkel ander plekje op aarde betreffen kan – vind je natuur in onwaarschijnlijk veel verschijningsvormen. Pastelkleurige ryoletbergen, lavavelden, hete bronnen, geisers, woestijnachtige vlaktes, felgroene fjorden, watervallen, canyons, zandstranden, hanggletsjers, rivieren en bergmeren: dit alles en nog veel meer op niet al te grote afstand van elkaar!

IJsland is 103.500 km² groot (Nederland past er drie keer in) en daarvan bestaat de helft uit relatief recente lava(bergen), ruim 10% bestaat uit ijs en 1% is in cultuur gebracht land waarbij je moet denken aan weilanden met schapen en paarden. IJsland is met slechts drie inwoners per km² een dun bevolkt eiland waar de kans een andere toerist tegen het lijf te lopen, groter is dan dat je een IJslander treft. Heel IJsland telt zo'n 320.000 inwoners en jaarlijks wordt het door pakweg 500.000 toeristen bezocht – dit aantal is nog altijd groeiende. Van die 320.000 IJslanders woont twee derde in Reykjavík en omgeving.

Een 'rondje IJsland' betekent voor velen per bus of (huur)auto over de ringweg reizen die rond IJsland loopt (maar die overigens het bijzondere noordwesten buitensluit). Hoogtepunten als de Blue Lagoon, Gullfoss en Geysir worden door velen automatisch opgenomen in zo'n reis. Niks mis mee, maar je ontkomt in de zomermaanden dan beslist niet aan de drukte. Bovendien is alleen-evende-auto-uit-om-de-benen-te-strekken-en-wat-foto's-van-een-waterval-te-maken niet de meest inspirerende manier om IJsland te leren kennen. Met zijn overdaad aan natuur, leent IJsland zich er bij uitstek voor om langzaam te voet verkend te worden. Het goed georganiseerde systeem van openbaar vervoer (bussen en binnenlandse vluchten) kan hierbij een uitstekend hulpmiddel zijn.

In dit boek vind je 31 bergwandeltochten, zowel dagtochten als meerdaagse trekkings, verspreid over heel IJsland – in totaal goed

Het noorderlicht kun je in de tweede helft van augustus alweer zien; bij Kaldaklofskvisl, Landmannalaugar.

voor 57 dagen bergwandelen op IJsland! Naast een karakteristiek van de tocht (is dit een doorgaande route, een rondtocht of een heen-en-weertje, door welk terrein verloopt het, wat zijn onderweg de hoogtepunten, hoe ver is het, hoelang duurt het, hoe moeilijk of makkelijk is het), vind je een globaal routekaartje (waarmee je op een echte kaart snel kunt pinpointen waar en hoe de route loopt) en alleen bij de meerdaagse tochten vind je ook een hoogteprofiel. Hierna vind je beknopte achtergrondinformatie over het gebied of de berg waardoorheen de tocht loopt; deze is bewust losgekoppeld van de routebeschrijving, omdat het handiger loopt met een zakelijke routebeschrijving. De routebeschrijving is onder andere voorzien van gps-coördinaten, terreinkenmerken en richting-aanduidingen. Na de routebeschrijving volgt altijd een praktisch kader met concrete informatie over het openbaar vervoer naar begin- en eindpunt, welke topografische kaarten je exact nodig hebt, waar je eventueel kunt overnachten. Dit boek wordt verder verlevendigd met enkele hoofdstukken die ingaan op wat spe-

ciefiek is voor bergwandelen op IJsland met betrekking tot het weer, de veiligheid en de navigatie; ook op aspecten als het wildkamperen en de voorbereiding wordt ingegaan. Achtergronden, leuke wetenswaardigheden of andere verhalen over IJsland zijn verwerkt in kaders zoals over het vulkanisme, de sagen, de geologie en stroomvoorziening onderweg.

De gekleurde ryoletbergen van Landmannalaugar zijn onvergetelijk maar de Laugavegurroute wordt steeds populairder en de berghutten langs dit traject worden navenant drukker en groter, voorzien van douches en wie weet van wat nog meer in de toekomst. Dan is het goed te weten dat zich in het uiterste noordoosten ook een ryoletgebergte bevindt, Borgarfjörður Eystrí, dat met zijn fjorden weliswaar een totaal ander karakter heeft, maar toch ook een unieke bergbeleving biedt. Zo is het er afgelegen schiereiland Hornstrandir in het uiterste noordwesten. Wie hier langs de verlaten baaien en over de vogelrijke kliffen wandelt, moet ervaring hebben met rivieren

doorsteken en moet regelmatig padloos terrein doorkruisen; bovendien ben je op Hornstrandir volledig op jezelf aangewezen want er is geen asfaltweg of berghut. Wie (vooralsnog) terugschrikt voor zoveel wildernisbeleving op eigen houtje, moet weten dat pal ten noorden van Akureyri het schiereiland Flateyjarskagi ligt, waar je eenzelfde gevoel van verlatenheid hebt via baaien en bergpassen, maar waar de route wél langs fraaie onbemande berghutjes voert.

Het binnenland van IJsland kent grote onbewoonde delen, vol vulkaanbergen, lava en bulderbeken. Toch is het absoluut niet zo dat alleen diegenen met jarenlange ervaring kunnen bergwandelen op IJsland. Neem nu meerdaagse tocht 29, Jökulsárgljúfur. Een vrij eenvoudige route langs louter superlatieven, waar ook de doorgewinterde bergwandelaar zijn neus niet voor zal ophalen. Wie zijn wandeltochten zorgvuldig afstemt op ervaring (en omstandigheden) komt niet zo snel voor gevaarlijke verrassingen te staan. Alle tochten in dit boek zijn daarom voorzien van een duidelijke moeilijkheidsgraad zodat je een indicatie hebt waaraan je begint.

Het valt niet te ontkennen dat je – al dan niet geoefend bergwandelaar – over enige doorzetting moet beschikken. En anders leer je dat wel tijdens je verblijf op IJsland. Hoewel ook warme en zonnige dagen voorkomen, staat IJsland daar niet echt om bekend. Een beetje regen of wind is een kwestie van de juiste spullen meenemen maar de kans is groot dat er zich ook weerssituaties voordoen waarbij je beter beneden in het dal (binnenshuis) kunt blijven. Hoewel er wandeltochten via duidelijke paden zijn, voorzien van bruggen, routebordjes en zelfs van berghutten, staat IJsland ook daar niet om bekend. Rivieren zullen regelmatig gewoon doorwaad moeten worden, de tent zal mee moeten omdat er wild gekam-

peerd dient te worden en zowel kompas als gps gaan samen met een stapel kaarten mee omdat er lang niet overal paden of routebordjes zijn.

IJsland kan onbarmhartig en ruig zijn. Maar het is tegelijk zo onwaarschijnlijk veelzijdig, zo intens en zo puur, dat je vreemd genoeg geneigd bent om voor die ene mooie dag al die andere voor lief te nemen. Je bent geneigd dingen te roepen als: 'Ach, het hoort er allemaal bij!' Wees gewaarschuwd. Zodra je dit opmerkt bij jezelf of bij anderen, moet ergens in een bovenkamertje de pop-up 'verslaafd!' verschijnen. Want dat dient gezegd: wie eenmaal op IJsland geweest is, verliest er voorgoed zijn hart aan.

'Tja, zegt de jongen, het valt niet te ontkennen dat dit hier... een beetje ver weg van alles ligt. Achter de bergen, een kleine baai achter de bergen en dan de IJsee.

Er is niets mis met de IJsee, zegt Bjarni. Maar als je boven op een berg staat en het gebulder van de zee hoort, dan moet je toch aan het einde van de wereld denken, de plek waar alles ophoudt en de leegte het overneemt, zegt de jongen. Alle wegen leiden weg van hier.

En geen enkele leidt hierheen? vraagt Bjarni.

De jongen glimlacht verontschuldigend, schaaapachtig.

Waarschijnlijk heb ik ongelijk, zegt hij.

Het is in orde, zegt Bjarni. Maar hier is het goed leven, veel vis in zee, vogels in de rotsspleten, we hebben vijftig schapen, hier heerst rust, niemand die je commandeert. Wie hier woont is vrij. Dat moet toch iets betekenen. Het einde van de wereld, wat is dat? Wat voor jou het einde van de wereld is, is voor mij thuis.'

JÓN KALMAN STEFÁNSSON IN HET VERDRIET VAN
DE ENGELEN

0 50 km

TOCHTENOVERZICHT

◀ Dettifoss

Nr.	DT/MT	Naam	Duur	Karakter	Wandel-terrein	Navi-gatie	Algem. beoor-deling	Startpunt	Gebied/streek
1	MT	Hornstrandir	7 dgn	Doorsteek via fjorden, bergen en baaien, ruig en zeer afgelegen.	●	▲/▲	8	Ísafjörður	Hornstrandir
2	DT	Drápuhli-ðarfjall	3,5 uur	Stenig maar kleurrijk met goed uitzicht.	●	▲	6	Bij Stykkis-hólmur	Snæfellsnes
3	DT	Bjarnarhaf-narfjall	3,5 uur	Historische plek met werelds uitzicht.	●	▲	8	Bjarnarhöfn	Snæfellsnes
4	DT	Eyrarfjall	2,5 uur	Panoramische topper (uitbreiding mogelijk tot weidse rondtocht).	●	▲	9	Bij Kolgrafa-fjörður	Snæfellsnes
5	DT	Arnarstapi	1,5 uur	Kustwandeling langs fraaie lavaformaties in zee.	●	▲	7	Arnarstapi	Snæfellsjö-kull Nationaal Park
6	DT	Eldborg	1,5 uur	Naar prachtkrater met ragfijne rand.	●	▲	7	Snorrastaðir	Hnappadalur
7	DT	Akrafjall	8 uur	Twee toppen door uit-zichtrijke rondtocht verbonden.	●	▲	7,5	Bij Akranes	Vlakbij Rey-kjavík
8	DT	Þingvellir	3 uur	Relaxte groene route naar werelderfgoed.	●	▲	7	Þingvalla-skógur	Nationaal Park Þingvellir
9	DT	Arnarfell	2,5 uur	Uitzichtrijke heuvelrug boven IJslands grootste meer.	●	▲	7	Hallvík, Þing-vallavatn	Nationaal Park Þingvellir
10	DT	Reykjadalir	4 uur	Gevarieerde tocht langs ingesneden, geothermische dalen met hete bronnen.	●/●	▲	10	Hveragerði	Hengill
11	DT	Bláhnúkur en Brennisteinsalda	4,5 uur	Over twee unieke toppen in bizar kleurrijke vulkanische bergwereld.	●	▲	10	Landmanna-laugar	Fjallabak Na-tuureservaat
12	MT	Laugavegur	4 dgn	Kleurrijke, geothermische bergwereld, uiterst gevarieerd. Erg populair (druk).	●	▲	9	Landmanna-laugar	Fjallabak Na-tuureservaat

Nr.	DT/MT	Naam	Duur	Karakter	Wandel-terrein	Navi-gatie	Algem. beoor-deling	Startpunt	Gebied/streek
13	DT	Skógar	5,5 uur	Bemoste kloof met een serie schitterende watervallen.	●	▲	8	Skógar	Eyjafjöll
14	MT	Fimm-vörðuháls	2-3 dgn	Via ruige bergen naar zee langs oude en jonge vulkanen, watervallen.	●/●	▲	9	Húsadalur	Pórsmörk
15	DT	Hveradalir	4,5 uur	Kleurrijk geothermisch dal.	●	▲	8	Ásgarður	Kerlingarfjöll
16	MT	Kerlingarfjöll	3 dgn	Heen buitenom het bergmassief, terug er dwars doorheen.	●	▲	8	Ásgarður	Kerlingarfjöll
17	DT	Kristínar-tindar	8 uur	Fraai gelegen rotspiek boven immense gletsjer via zeer gevarieerde route.	●	▲	10	Skaftafell	Skaftafell Nationaal Park
18	DT	Svartifoss en Sjórnarnipa	2,5 uur	Van een populaire waterval met fraaie basaltformaties naar een stille uitzichtplek boven de gletsjer.	●	▲	8	Skaftafell	Skaftafell Nationaal Park
19	DT	Morsárdalur	4 uur	Via populaire waterval en imposant gletsjerdal naar afgelegen hete bron.	●	▲	7	Skaftafell	Skaftafell Nationaal Park
20	DT	Raftagil en Hvannagil	3 uur	Sportieve route via twee kloofdal.	●	▲	7,5	Grænahlið	Lónsóræfi
21	DT	Selfjall en Hvannagil	4,5 uur	Relaxte route naar bijzonder kloofdal.	●	▲	7,5	Stafafell	Lónsóræfi
22	DT	Stóruörd	6 uur	Relaxte rondwandeling via dalkom met grote steenblokken, lieflijke weijtjes en groenblauwe meertjes.	●	▲	8	Bij Bakkagerði	Borgarfjörður Eystri
23	MT	Borgarfjörður Eystri	4 dgn	Goed ontsloten kustgebergte met fjorden, baaien en hoge ryolietbergen.	●/●	▲/▲	7,5	Bakkagerði	Borgarfjörður Eystri
24	DT	Herdubreioð	3 uur	Over imposant lavaveld naar markante tafelberg via kleine oase.	●	▲	7	Herdubreioðarlindir	Ódáðahraun